

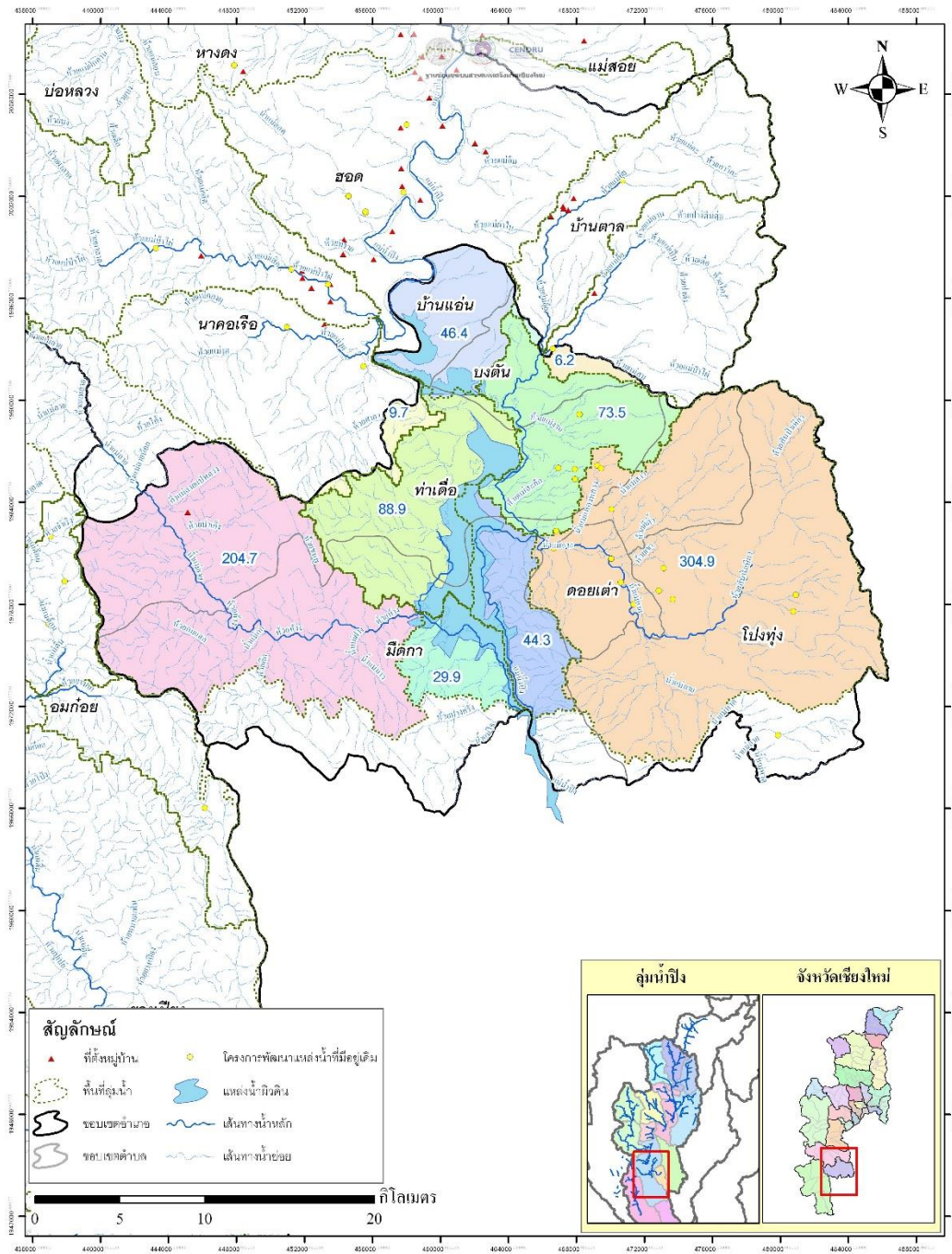
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

คำขวัญอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

มะนาวตุกใหญ่ ลำไยเนื้อหนา
ดอยเก็งสูงสง่า ชิมรสปลาดอยเต่ามากมี
ประเพณีหลายเผ่าพันธุ์

แผนที่อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

แผนที่แสดงพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาย่อยภายในอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นที่รับน้ำจากกรมวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดเชียงใหม่
 สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติความเป็นมาของอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ทางทิศเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่ว่าการอำเภอคอยเต่า ตั้งอยู่ที่ บ้านแปลง 5 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าเตื่อ บนถนนสายฮอด-แมดดิน (ทางหลวงหมายเลข 1103 กิโลเมตรที่ 33) ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ไปทางทิศใต้ 125 กิโลเมตร ไปตามถนนสายเชียงใหม่-ฮอด 90 กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข 108) และตามถนนฮอด - แมดดิน (ทางหลวงหมายเลข 1103)

พื้นที่อำเภอคอยเต่า เดิมอยู่ในความปกครองของอำเภอฮอด ประกอบด้วย 4 ตำบล คือตำบลบ้านแอ่น ตำบลท่าเตื่อ ตำบลมิดกา และตำบลคอยเต่า การคมนาคมติดต่อกับอำเภอฮอด แต่ก่อนเป็นไปด้วยความยากลำบาก หากจะเดินทางโดยรถยนต์ซึ่งยังมีไม่มาก เช่นปัจจุบัน ต้องนั่งรถจากตำบลคอยเต่าไปบ้านแมดดิน อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน เข้าไปในตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่แล้วย้อนกลับมายังอำเภอฮอด ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมาก หากเดินทางด้วยทางเท้า ต้องค้างแรมระหว่างทาง การติดต่อประสานงานระหว่างอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน จึงเป็นไปอย่างเชื่องช้า เป็นปัญหาด้านการปกครอง ไม่สามารถที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับราษฎรได้อย่างทั่วถึง สภาพของชุมชนหมู่บ้านอยู่กระจัดกระจายตามสองฝั่งแม่น้ำปิงหลังจากเขื่อนภูมิพลในเขตอำเภอสามเงา จังหวัดตาก สร้างเสร็จ เมื่อกักเก็บน้ำทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำปิงสูงขึ้น กลายเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของราษฎรในเขตตำบลบ้านแอ่น ตำบลท่าเตื่อ ตำบลมิดกา ถูกน้ำท่วมกรมประชาสงเคราะห์ได้ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง เขื่อนภูมิพล ขึ้น ในปี พ.ศ. 2506 ช่วยเหลือราษฎรประมาณ 2,400 ครอบครัวทางราชการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ 4 ตำบลดังกล่าวอยู่ห่างไกลอำเภอฮอด มีชุมชนหนาแน่น เพื่อสะดวกในด้านการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอคอยเต่า ให้อยู่ในความปกครองของอำเภอฮอด เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2515 ต่อมา กิ่งอำเภอคอยเต่า มีประชากรเพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณูปโภค และการคมนาคม ทำให้กิ่งอำเภอคอยเต่าเจริญขึ้น กระทรวงมหาดไทยได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอคอยเต่า ขึ้นเป็นอำเภอคอยเต่า เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2522 การจัดตั้งอำเภอได้รวมเอาตำบลนาคอเรือเข้าไปด้วย ดังนั้น อำเภอคอยเต่าจึงมี 5 ตำบล คือ ตำบลบ้านแอ่น ตำบลมิดกา ตำบลนาคอเรือ ตำบลท่าเตื่อ และตำบลคอยเต่า ช่วงปี พ.ศ. 2525-2526 มีการปรับปรุงแบบการปกครองของอำเภอคอยเต่า มีพระราชกฤษฎีกาโอนตำบลนาคอเรือไปขึ้นกับอำเภอฮอดตามเดิม เพราะสะดวกในการคมนาคมและตั้งตำบลโป่งทุ่ง แยกจากตำบลคอยเต่า ตั้งตำบลบงตัน แยกจากตำบลท่าเตื่อ ปัจจุบันอำเภอคอยเต่า มีเขตการปกครองทั้งหมด 6 ตำบล 43 หมู่บ้าน

ขนาดที่ตั้งและอาณาเขตที่ตั้ง

ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 125 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 108 ถนนเชียงใหม่-ฮอด และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1103 ถนนฮอด-แม่ตืน มีพื้นที่ประมาณ 803.918 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 502,448 ไร่ เป็นพื้นที่ภูเขา 659.2 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 82 ของพื้นที่ทั้งหมด

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลนาทราย และตำบลแม่ลาน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอสามเงา จังหวัดตาก

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาเตี้ยและเนินสูงสลับกันประกอบด้วย หุบเขาและลำห้วยมีภูเขาสูงโดยรอบ มีรูปทรงคล้ายอ่างเก็บน้ำเมื่อฝนตกน้ำตามลำห้วยจะไหลลงสู่แม่น้ำปิงอย่างรวดเร็ว และถ้ามีปริมาณน้ำฝนมากจะมีน้ำกักขังเป็นทะเลสาบคอยเต่า สภาพดินทั่วไปเป็นดินปนทรายไม่สามารถกักเก็บน้ำได้สภาพป่าเป็นป่าโปร่ง โดยอาจแบ่งลักษณะภูมิประเทศออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 ช่วงใจกลาง เดิมเป็นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการสร้างเขื่อนภูมิพล จึงเกิดน้ำท่วมส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวมีสภาพเป็นทะเลสาบซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่น้ำท่วมของ กฟผ. พื้นที่ประมาณ 58 ตารางกิโลเมตร หรือ 36,250 ไร่ มีระดับความลาดชันต่ำกว่า 260 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการสร้างเขื่อนภูมิพลเสร็จเรียบร้อยเมื่อปี พ.ศ. 2507

ลักษณะที่ 2 ส่วนริมฝั่งด้านตะวันออกเขตทะเลสาบ เป็นพื้นที่ภูเขาเตี้ยและเนินสูงสลับกัน ความลาดชันตั้งแต่ 260-350 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นที่ตั้งของแหล่งชุมชนและสถานที่ราชการต่าง ๆ สำหรับริมฝั่งด้านตะวันตกจะมีหมู่บ้านเพียง 1 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองบัวคำ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าเคอซึ่งในปัจจุบันราษฎรได้อพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่บริเวณด้านตะวันออก เช่นเดียวกันแหล่งชุมชนอื่น ๆ แต่ยังคงมีราษฎรส่วนหนึ่งอยู่อาศัยในที่บริเวณเดิมเป็นจำนวน 42 หลังคาเรือน

ลักษณะที่ 3 ส่วนบนขอบอ่าง มีระดับสูงกว่า 350 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่โดยรอบกว้างใหญ่ มีถึงร้อยละ 82 ของพื้นที่ทั้งหมดหรือประมาณ 659.2 ตารางกิโลเมตร หรือ 412,000 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม่มีที่อกเขา สลับซับซ้อน ไม่เหมาะต่อการเกษตรภูเขาสูง ได้แก่ คอยอุทา คอยเหลี่ยม คอยเป่างาม คอยจำปี คอยยาว คอยผา เต็น คอยพารา เป็นต้น

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของอำเภอคอยเต่า มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 24.85 องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนจะร้อนจัดและมีพายุพัดรุนแรง เกิดวาตภัยเป็นประจำทุกปี ในฤดูหนาวอากาศหนาวจัด มีหมอกปกคลุม พื้นที่อุณหภูมิเคยต่ำสุดถึง 4 องศาเซลเซียส ส่วนฤดูร้อนจะร้อนจัด อุณหภูมิประมาณ 41.2 องศาเซลเซียส แห้งแล้งจัดในฤดูร้อนและฤดูหนาว ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีจากรายงานการจดบันทึกสถิติของนิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพล ปี 2517-2538 จะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงกว่า 900 มิลลิเมตร โดยมีฝนตกสูงสุดในปี พ.ศ. 2518 วัดได้ 1,568.5 มิลลิเมตร และต่ำสุดในปี พ.ศ. 2519 วัดได้ 675 มิลลิเมตร ส่วนใหญ่ฝนจะตกชุกในช่วงเดือน พฤษภาคม-กันยายน ของทุกปี

การแบ่งเขตการปกครองการปกครอง

แบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 43 หมู่บ้าน ดังนี้

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ประชากรทั้งหมด (พ.ศ. 2557)	ประชากรแยกตามส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2557)	
1.	คอยเต่า (Doi Tao)	10	6,497	6,497	(อบต. คอยเต่า)
2.	ท่าเตี๋ย (Tha Duea)	6	3,357	1,948 1,409	(ทต. ท่าเตี๋ย-มีดกา) (อบต. ท่าเตี๋ย)
3.	มีดกา (Muet Ka)	5	3,312	2,381 931	(ทต. ท่าเตี๋ย-มีดกา) (อบต. ท่าเตี๋ย)

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ประชากรทั้งหมด (พ.ศ. 2557)	ประชากรแยกตามส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2557)	
4.	บ้านแอน (Ban Aen)	4	2,606	2,606	(อบต. บ้านแอน)
5.	บงตัน (Bong Tan)	7	4,967	4,967	(อบต. บงตัน)
6.	โป่งทุ่ง (Pong Thung)	11	6,667	6,667	(อบต. โป่งทุ่ง)
รวม		43	27,406	4,329 (เทศบาล) 23,077 (อบต.)	

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอคอยเต่าประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลท่าเตื่อ-มีดกา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าเตื่อและบางส่วนของตำบลมีดกา
- องค์การบริหารส่วนตำบลคอยเต่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคอยเต่าทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเตื่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าเตื่อและตำบลมีดกา (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลท่าเตื่อ-มีดกา)
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านแอนทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบงตัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบงตันทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งทุ่ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโป่งทุ่งทั้งตำบล

ข้อมูลด้านประชากร จำนวนประชากรในพื้นที่อำเภอคอยเต๋ามีจำนวน 27,217 คน แบ่งเป็นชาย 13,682 คน และหญิง 13,535 คน

การใช้ประปาและการใช้ไฟฟ้า จำนวน ครั้วเรือนที่ใช้น้ำประปา 7,420 ครั้วเรือน จำนวนครั้วเรือนที่ใช้ไฟฟ้า 8,961 ครั้วเรือน

พื้นที่ใช้สอย พื้นที่รวม 502,438 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ 120,981 ไร่ พื้นที่เกษตร 81,585 ไร่ และ พื้นที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค 299,872 ไร่

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

ทะเลสาบคอยเต๋่า เป็นพื้นที่น้ำท่วมถึงภายหลังการสร้างเขื่อนภูมิพล เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่เหนือเขื่อนภูมิพล ใช้ในการเกษตรกรรม การประมง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวหากมีน้ำมากพอ (โดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม-เมษายน) การเดินทาง จากเชียงใหม่ใช้ทางหลวงหมายเลข 108 ไปยังอำเภอฮอด ระยะทาง 90 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายสู่ทางหลวงหมายเลข 1130 ไปยังทะเลสาบคอยเต๋่าอีก 35 กิโลเมตร รวมระยะทางจากจังหวัดเชียงใหม่ 125 กิโลเมตร

